

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

dr. Franciscy Lajos.

Társszerkesztő:

dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petisors ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

A középosztály védelme.

Társadalmi szervezeteink közül elsőnek a Magyar Gazdaszövetség ismerte fel a magyar középosztály pusztulásának jelenségeit, melynek meggátlása s a középosztály érdekvédelme és megerősítése tekintetében már kilenc évvel ezelőtt, a Kassán megtartott kongresszuson felemelte hathatós szavát.

Ezen felszólamlás általában a kilenc évvel ezelőtt elhangzott panaszok következtében indult meg azután az adatgyűjtés minden vonalon, hogy a középosztály pusztulásának okai kideríthessenek s az orvoslás eszközei megállapíttassanak.

A fontos kérdés felvetője már a kassai emlékezetes kongresszus idejében is Gróf *Majláth József* volt, aki már akkor a középosztály társadalmi egyesülésének sürgetője volt, hogy ez a pusztuló osztály a rá súlyosodó körülmények között vállvetett erővel megtarthassa pozícióját.

Közben a középosztály megmentése érdekében nemzetközi tanácskozás is volt Bécsben, ahol magyar részről ismételtén *Majláth József* gróf, mint a kérdés leg-hivatottabb szószólója ismertette a helyzetet különösen a hitel szempontjából, vázolván a magyar földbirtokos középosz-

tály fényes történeti multját, részletesen ismertette azokat az okokat, melyek a mult század közepe óta fokozatos pusztulását előidézték. Az ő meggyőző érvelése nyomán alakult ki azután már akkor az a felfogás, hogy amidőn a modern külföldi eszmeáramlat a nemzetek föntartására és vezetésére erős középosztály megteremtését sürgeti, nálunk ez a középosztály elsősorban csakis a *középbirtokos osztály* lehet, amelynek föntartását és számbeli gyarapodását nemzeti és gazdasági érdekek egyaránt sürgetően követelik.

Mert sok tekintetben más a helyzet a külföldön és más nálunk. Óvakodnunk kell attól, hogy idegen eszmeáramlatokat minden kritika nélkül fogadjunk el. Hiszen az okozta főképpen a mult század közepétől kezdve a középbirtokos osztály pusztulását is, hogy gondolkodás és megfontolás nélkül utánozta a külföldet intézményeiben és gazdasági berendezéseiben.

Igaz, hogy talán másként történt volna minden, ha az 1848-iki törvényekkel kezdeményezett új gazdasági berendezkedést magunk építhettük volna ki minden részletében. Ha kiépíthették volna azok a férfiak, akik megértve a kor szavát, a reformeszméket nálunk is megvalósították, de e mellett ismerték a nemzetet és annak szükségleteit is. A szabadságharc után

elkövetkezett abszolutizmus korszaka azonban ezt megakadályozta.

De az már az alkotmányos korszak bűne volt, hogy nem vette észre a lejtőt, amelyre az abszolutizmus gazdasági intézményeivel az ország jutott, sőt a törvényalkotást sietségében oly intézményekkel gyarapította, amelyek a külföldiek szolgálai utánzásai anélkül, hogy a speciális magyar viszonyokra bármily kis mértékben is tekintettel lettek volna. Sok joggal vádolható e korszak és kormányzata azzal, hogy általában megfeledkezett a mezőgazdasággal foglalkozó osztályról, a melyet a mindenki boldoguljon úgy, ahogy tud jelszavával, védelem nélkül kiszolgáltatott a lelkiismeretlen élelmességnek.

Mi az állam és mi a társadalom feladata a középbirtokos osztály pusztulásával szemben? Nem kívánhatja senki, hogy az állam tegye lehetővé a régi családi birtokok visszaszerzését, vagy hogy tönkrement nemes családok ivadékainak szerezzen új középbirtokot.

Az állam elsősorban a gyámoltalanok és kisemberek támogatására van hivatva, de e mellett állami gyámoltással nem is lehet oly középbirtokos osztályt teremteni, aminőre a nemzetnek szüksége van. Az állam eleget tett, ha egészséges agrárpolitikával megszerzi a mezőgazdasággal

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

A hajóskapitány

vagy

Hogyan lehet hirtelen megöszülni?

— Irta: Nemo. —

Egy 60 méteres kötél volt a léghajó kosarához erősítve. A kapitány mellére egy biztonsági úszó, vagy mentőövet kötöttek s annak karabinjába akasztották a kötél végét.

A kapitány némán, de fokozódó borzalommal szemlélte ezen készüléket, a melyek előre vetették rémes árnyékát egy borzasztó halálnemnek, messze, a felhőkön túl, az aether megmérhetetlen birodalmában...

A coy-boy-k időközben teljesen elkészültek dolgukkal s a „vörös” kárörvendezőleg vezényelt: „Ereszd el!” Azután vigyorogva odaállt a kapitány elé, arcába köpött, hatalmas ökölcsapást mért annak a fejére, miközben dühtől rekedt hangon ordította a fülébe: „Szerencsés utat kapitány úr!

A „vörös” társai szájtátva bámultak a hirtelen felszökkenő ballon után s nem is vették észre, hogy a két főszereplő körül mi is történik?

Bámulták vezéröknek a genialitását, a ki a megtorlásnak ily szokatlan módját eszelte ki s e közben elmulasztották az alkalmas pillanatot, melyben vezéröknek a segítségére siethettek volna.

A kapitány ugyanis abban a pillanatban, a mikor a kötél feszülni kezdett, hirtelen elhatározással odaugrott a „vöröshöz” s átkarolva a meglepett gonosztevőt, jéghideg nyugalommal csak annyit mondott:

— Nem egyedül utazom; velem jössz te is!

Halálordítás volt erre a válasz. A „vörös” átlátva helyzete kétségbeesett voltát, előbb társait hívta segítségül, majd azoknak segítsége körén kívül lévén már, könyörgésre fogta a dolgot, kérte a kapitányt eressze el, a míg még magasabbra nem emelkednek.

— Szállj magadba — hörögte a kapitány — bánd meg bűneidet, mert ütött az utolsó órád. Lásd, gyengülnek már a karjaim, sokáig már úgy sem tarthatlak! Fejedre idézem előbb mondott szavaidat: „Egyszer fent, máskor lent” s bár az én sorsom bizonytalan, de te jelenleg kétségtelesen lent leszel.

— Kapitány úr, könyörgöm, irgalom... Istenem, ... bocsás meg... kapitány úr meghálálom!...

— Eredj, javithatlan — Istennél az irga-

om! s ellökte magától a gonoszt, a ki szédítő sebességgel zuhant alá a feneketlen mélységbe...

Borzalom fogta el a kapitányt, a mint gyilkosának kalimpáló teste után lepillantott. Csak néhány pillanatig láthatta azt. Elveszett, eltűnt szeme elől az a szürke homályban, a feneketlen mélységben...

*

Csak azután, hogy így bánt el az ellenségével, ért rá felelmezni és gondolkodni saját vigasztalan helyzete felett.

A léggömb túljárt már a fellegeken s a kettős teher megfelezése után még gyorsabban szállt a magasba. Teste minthogy egy 60 méteres kötélhez volt erősítve, a felszállás pillanatában nagy kilengéseket tett s ezeket megtartotta fent, a magasban is.

Arról a nyugalomról tehát, a melyről a léghajósok regélnek, ez esetben szó sem lehetett.

Kapitányunk a tengeren sok viharon ment keresztül, számtalanszor nézett már farkasszemet a halállal; mindamellett, mint gyakorlott tengerész mindenkor bizott izmainak erejében s mentővében és számíthatott egy véletlenül odatévedt segítő hajóra. Im itt, a nagyon híg elemekben, 60 méteres kötéllel egy folyton emelkedő léghajóhoz kötve, áthátta helyzetének teljesen reménytelen voltát.

foglalkozó osztálynak boldogulása általános feltételeit és egészséges földbirtokpolitikával lehetővé teszi a középbirtokok létezését.

Az állami teleptésről a képviselőház elé terjesztett javaslatban a földmivelésügyi kormány megtette az első lépést ebben az irányban, amidőn telepes közösségekben lehetővé teszi középbirtokok kihasználatát anélkül, hogy a középbirtokosokat oly kedvezésekben részesítené, mint a telepes gazdákat. Mert a középbirtokos igazi hivatását csak az teljesítheti, aki a maga erejéből is megállja a helyét és anyagilag minden irányban független. Az állam törekvése tehát csak az lehet, hogy a középbirtokok számát szaporítsa oly vidékeken, ahol a társadalom vezetésére, a közügyek intézésével járó *nobile officiumok* ellátására középbirtokos nincs.

A társadalom feladataira, a pusztuló középosztály megmentése érdekében, szintén *Majláth József* gróf és *Emödy József* orsz. képviselő mutattak rá legutóbb a magyar gazdák folyó évi palicsi nagygyűlésén s az ő érdemük az, hogy a leghatalmasabb gazdatársadalmi szervezeteink ezt a fontos kérdést mindaddig napi renden tartják, míg az államnak, a törvényhozásnak és a közvéleménynek helyes irányba terelésével, annak sikeres megoldása biztosítva nem lesz.

A gázgyár ellen. Nyitra város képviselőtestületének f. h. 29-én tartott rendkívüli közgyűlésén erős kifakadások hangzottak el a várost közvilágítással ellátó légszusz-részvénytársaság ellen. A városnak a társasággal szemben hosszabb idő óta jogos követeléseik vannak, melyeket azonban békés úton érvényesíteni a társaság merev állásfoglalása miatt nem képes. A tárgyalások most is még folyamatban vannak, de valószínű, hogy a társaság és a város között perre kerül a dolog. Az emiatt támadt keserűség nyilatkozott meg múlt hétfőn a városházán, midőn a képviselőtestület tulnyomó nagy többségének az volt a véleménye, hogy mindaddig, amíg a társaság a város követeléseit nem teljesíti, *szóba sem áll vele a város a közvilágítás további fejlesztése tárgyában.*

Lepillantott s borzalom járta át minden tagját. Az őserdők már csak zöldsárga kerteknek látszottak, a hegyóriások vakantúrásoknak.

Az emberi kultúra és a természet mértani idomai lassankint összefolytak szemei előtt. Már nem volt képes megkülönböztetni a tengert a szárazföldtől. A léghajó pedig folyton szállt, emelkedett feljebb, feljebb...

Az elethez való görcsös ragaszkodás egy mentő eszmét adott neki, bár nem nagyon bízott a sikerében. Mint edzett tengerész nagy gyakorlottsággal birt a mászásban. Fogta tehát a kötelet s nagy erőfeszítéssel odáig vitte, hogy lába alá kaphatta azt.

Igy függélyes helyzetbe hozta testét, melynek végtagjaiban a sokáig tartott lógás folytán nagy fokú zsibbadást kezdett érezni. Nehány pillanatig pihent, miközben sóvár pillantásokat vetett a fölötté jelentékeny magasságban függő kosárra. Ezután kezdetét vette a vakmerő kísérlet — mászás által elérni a léghajó kosarát.

A kétségbeesés erőfeszítésével mászott tehát fölfelé s íme a távolság közte és a kosár között szemmelláthatólag fogyni kezdett. Már csak két-három méternyi távolság választotta el az elérni óhajtott kosártól, a midőn egy hirtelenül fölépített gyengeség romba döntötte eddigi fáradozását.

Meg tudjuk érteni a kifakadások jogos voltát, de a dolog felett sajnálkozunk kell, mert ennek a dacoló álláspontnak, melyre a város helyezkedett, a közvilágítás érdeke szenved meg a kárát. Most is arról volt szó, hogy a Tóth Vilmos-utca világítása javíttassék és ez a városra nézve nem járt volna jelentékenyebb megterheléssel, de a közgyűlés az „azért se” makacssági mottót követve az egész ügyet inkább levette a napirendről, mint sem hogy abban a színben tűnjék fel, hogy a társaság iránt bármiben előkezenységet vagy üzleti jóindulatot hajlandó tanusítani.

Sőt értesülésünk szerint mozgalom indult meg aziránt, hogy a gázgyár bojkottáltassék s a fogyasztás beszüntetése által a társaság a várossal szemben méltányosabb eljárásra kényszeríttessék.

Ezek az állapotok egy újabb érvet szolgáltatnak ahhoz, hogy a városi üzemek csak *házi kezelésben* váljanak a városok anyagi előnyeinek és jólétének erőforrásaivá. Ha magánvállalatok veszik át a közhasznú beruházások területét, lehetetlen biztosítani mindazokat az előnyöket, melyeket a polgárság jogos érdekei igényelhetnek. De még ha ezek az előnyök egy rendkívüli kedvező szerződés s a kikötések érvényesítése által biztosíthatók volnának, akkor is a vállalatokkal való működésnél elmarad egy valami, a mit pedig a szegényebb sorsú városok semmiképp sem nélkülözhetnek: elmarad az ipari haszon.

Képviselőtestületi választások.

Nyitraváros polgársága f. évi november hó 30-án választotta a képviselőtestület azon tagjait, kiknek tagsági joga a turnus szerint folyó hó 31-én megszűnik.

A választások iránt főképp a második kerületben mutatkozott élénk érdeklődés. Több lista küzdött itt egymás ellen, a győzelmet, mégis az ragadta el, mely a polgárok közös megegyezése alapján állított össze. Az önjelöltek siker nélkül dolgoztak. Szép számmal szavaztak a 3-ik kerületben is, a hol csak részleges, küzdelem keletkezett, melynek eredményeképp Vass Károly ügyvédjelölt kibuktatta Sarlay Ádám kereskedőt.

Csendesebben és minden meglepetés nélkül folyt le a választás az I-ső és IV-ik kerületben. Megválasztottak:

Az I. kerületben, a hol 89 szavazatot adott le: *Rendes tagok: Dobák Géza, dr. Franciscy Lajos, Kozák István, Kubinyi Endre, Unzeitlik József, Vagner József. Póttagok: Félix Rezső, dr. Kaszala János, Szabó Imre.*

A II. kerületben 226 leadott szavazatot közül

Tagjai megmerevedtek, eleresztette a kötelet s a szánalomra méltó ember testének egész súlyával vissza zuhant a kötel végére s — elájult. Arról nem tudott volna magának számot adni, hogy mily sokáig tartott öntudatlansága.

A mikor újból magához tért, eles fájdalmat érzett melleben a nagy rázkódtatás következtében; de azért föl nem adta még a reményt s némi pihenés után óvatosan, rövid szüneteket tartva, újból mászott fölfelé.

Már közel járt a vágyva-vágyott kosárhoz, a mikor a gyengeségi tünetek ismét jelentkezni kezdtek.

Akkor egy végső erőfeszítéssel, megkettőztetett sebességgel tette meg a még hátralevő utat s átvette magát a kosár peremén annak fenekére. Valóban ez volt a vakmerő kísérlet utolsó perce, mert öntudata ismét elhagyta s mint egy darab fa terült el az életmentő sajkában.

Csak arra ébredt föl újból, hogy lázasan liheg, érverése roppant gyors, fülei zúgnak, orrán át pedig megeredt a vér.

Fölfogta, bár bódult volt már a feje, e tünetek jelentőségét. Tudta, hogy a levegő ritkulásával, talán az ő élete szikrájának is ki kell aludnia. Azért bár nagy szerencsének tartotta, hogy a léghajó kosarában elhelyezkedett, elve-

legtöbb szavazatot nyertek s *rendes tagokká* választották meg: *Csacskó István (105), Juhász Vince (161), Krámer Sándor (194), Lantos Ignác (153), Mihálik József (155), Orel Géza (213), dr. Sztranzky Izidor (207), Takáts Béla (146), ifj. Tomaschek János (217), Weisz József (194).* — *Póttagok: Bársony Henrik (126), Felner Jakab (179), Pitzer Máttyás (142), Sztranzky Gyula (124).*

A III. kerületben 180 szavazatot legtöbbet kaptak s *rendes tagokká* megválasztottak: *Dr. Bathyhány Vilmos gróf (180), dr. Babó Tivadar (179), Bieliczy Elek (176), Frank István (172), Freissberger Viktor (158), Simonffy Gyula (100), dr. Ungár Samu (156), Vass Károly (107).* *Póttagok: Feitscher Ernő (105), Jánoska János (97), Harmat Endre (74).*

A IV. kerületben 66 szavazatot adtak le s ezekkel körülbelül egyforma arányban *rendes tagokká* megválasztottak: *Hoff Zsigmond, Kohn Miksa, Crausz István, dr. Szeghő Zsiga, Verő Arthur, Verő Sándor, Verő Zsiga, Winterstein Zsiga, valamennyi izraelita.* — *Póttagok: Bäck Sándor, Erdélyi Lipót, dr. Hecht Albert.*

Választási elnök s a II. kerület elnöke *Crausz Vince* nyug. árvaszéki elnök s képviselőtestületi tag volt. Az I-ső kerületben a választást *Kútvaszer István*, a III-ikban *dr. Babó Tivadar*, a IV-ikben *Arpássy Imre* vezette.

A szavazatok összeszámítása esti 7 óráig tartott.

Az új képviselőtestület valószínűleg csak január hóban fog megalakulni.

Szövetkezeti emberek társadalma.

Szemmel látható átalakuláson megy keresztül néhány esztendő óta a magyar föld. Úgy tűnik fel előttünk, mint hogy ha az a korszak, amelynek az önzés volt a korlátlan egyeduralmódója, halálos betegségbe esett volna.

Az emberek kezdenek a közérdekű dolgokkal törődni, a magánérdek nem mindenkor ül halotti tort a közügyek felett. Az újságokban sűrűn olvasunk olyan híreket, hogy valamelyik faluban kiépült a községi járda, anélkül, hogy a főszolgabíró parancsszava hajtotta volna a lakosokat köhordásra. Emitt iskolát, másutt viszont templomot építenek, amelynek költségeit nem kolduló közadakozás útján hozták össze, hanem egy eddigelé nagyon lekicsinyelt gazdasági intézménynek, a *szövetkezetnek* üzleti hasznából fedezték.

Hallunk ismét híreket, hogy majd itt, majd amott gyülekezik össze két-háromszáz ember s

szettnek tudta magát, mert hiszen nem volt módjában az ily szerkezettel nem is bíró léghajón a gázvezető csap kinyitásával a léghajót leszállásra kényszeríteni.

E kétségbeesett helyzetben, e válságos pillanatban, újból egy mentő eszme cikázott at már elhomályosuló agyán. Hiszen az istentelen Cowboy-k, mielőbb föleresztették volna, nem kutatták ki zsebeit; a pisztolyok tehát nála maradtak. S ez volt menekülésének kulcsa; leszállása lehetőségének egyedüli reménye.

Nagy erőlködéssel az övéhez nyult s kihúzott abból egyet pisztolyai közül s Istennek ajánlván lelkét, kétszer egymásután lött — a ballonba.

Azután pedig elborult szeme előtt kötélzet, ballon, nap — minden: visszahanyatlott eszméletlenül a kosárba.

*

A san-franciscói kórházban már több hónap óta ápoltak egy súlyos beteget, a kit iszonyú izgalmak és kínok döntöttek ágyba.

A mikor már lábbadozni kezdett, kérdésére elmondotta neki az ápolója, hogy egy a Savannán nyugodtan leereszkedett léggömb kosarában lelték meg. A léggömbön tüzetesebb vizsgálat után találak fent és lent két-két lyukat, a mely egy pisz-

ezen felnapokon át el tudnak vitatkozni a kamatlábról, az aprószemű rizskásáról és arról, hogy vajjon hány méter van egy vég piros pántlikában. A legkülönösebb a dologban még hozzá az, hogy ezek a vitatkozók többnyire érdemekben megőszült falusi plébánosok, tanítók, jegyzők, sőt mi több, egyszerű földművesek, akiknek régebben minden tudományuk a járomszógnél kezdődött és az ekeszarvánál végződött.

Ezeknek a változott viszonyoknak előidézői, — talán mondanunk sem kell, — a szövetkezetek voltak, illetve azok a bátorszívű s bizony nem nagyszámú egyének, akik *Károlyi* Sándor gróffal az élükön nem is oly régen hirdetni kezdték, hogy a magyar társadalom minden bajának legfőbb oka, az összetartás hiánya és hogy a népet az összetartás nehéz tudományára megtanítsák, reális célokat tűztek az emberek szeme elé: a takarékos-ságot, a kamatláb leszállítását, a fogyasztási cikkek olcsóbbodását és váltig bizonyították, hogy az emberek egymással szövetkezve, az említett célokat mind elérhetik.

Az idő igazat is adott nekik. Az immár háromezernél is több magyar szövetkezet kézzelfoghatólag bizonyítja azt, hogy gazdasági téren, főleg a kereskedelmi életben, lehet sikereket elérni, ha az emberek szövetkeznek egymással bizonyos meghatározott cél érdekében. Az elért sikerek azután arra tanították meg az embereket, hogy a szövetkezésben rejő erőt más üdvös célok érdekében is lehet kamatoztatni.

Egy szövetkezeti alapon létesült szatócsbolt vagy takarékpénztár, lassankint a falu társadalmi, gazdasági és erkölcsi életének a középpontjává nőtte ki magát és a köréje sorakozó társadalmi életet csaknem gyökeresen megváltoztatta. És amint egyes falukban észlelhetjük a változást, úgy lassankint szembetűnő jeleit figyelhetjük meg az általakulásián az egész ország társadalmi életében. Persze ezek a jelek ma még nem oly nagyok, hogy miattok a lelját zenghetnének a magyar társadalom megújulásáról, de úgy lehet, hogy a megújulás dicsősége majd egykor azok nevéhez fog fűződni, akik a szövetkezeti mozgalmat megindították.

Egyelőre még csak a szövetkezeti emberek saját külön társadalmáról beszélhetünk. Ez a társadalom érzésben nemesebb, gondolkozásmódban fenköltebb, gazdasági tudományokban jártasabb, cselekvésében előrelátóbb, mint az ország átlag társadalma. És jól esik látnunk, hogy a szövetkezeti emberek társadalma nap-nap után szélesbül. Mindinkább erőteljesebb életjelt ad magáról. Folyó évi október hónap második felében, *Károlyi*

toly golyóitól származhatott s ezeken át távozott el lassankint a gáz a ballonból, a mely azután mérsékelt sebességgel szállott le a földre.

— Csak a multkor bementett korával nem vagyunk tisztában — folytatta az ápoló — mert ily fiatalon, *ily külső*...

A kapitány erre tükröt kért s belenézve, abban egy *galambbősz* embert pillantott meg.

A kiállott izgalma őszítették meg.

A „vörösnek” nyoma veszett.

Sziporkák.

Panasz.

Agglegény: Bizony én már sok viharon mentem keresztül...

Úrnő: Meg is látszik a fején, mert a vihar már az egész haját elsodorta.

Szerencsétlenség.

- Uram! könyörüljön egy szerencsétlen!
- Hogyan? Hisz ön egészséges, munkabíró embernek látszik. Hogy volna szerencsétlen?
- Hát nem elég szerencsétlenség az?

Sándor gróf szobrának leleplezése évfordulóján a fogyasztási szövetkezetek vezetői összegyűltek komoly tanácskozásra a fővárosban. Ez az összegyűvel is oly nagyszabású volt, hogy méltóképpen tanuskodott a szövetkezeti eszmében rejő erőről és a szövetkezeti emberek külön társadalmi rétegének szélesbüléséről.

A szociáldemokrácia, amelyet világot megváltó eszmének neveztek el, a tömeg erejével tudott eddig szebb sikereket elérni. Maholnap a szövetkezeti eszme már sokkal nagyobb tábor tud mozgosítani, mint amilyent Marx, Lassale, Bokányi tanításai és agitációja mozgósított. Hozzá a szövetkezők tábora mindenkor öntudatosan áll talpra és minden sokadalomból nem az elégedetlenség, hanem inkább a meglegedettség érzését viszi haza. A szövetkezeti emberek társadalmi munkájának tehát sikere is van úgy anyagilag, mint erkölcsileg.

Levelezés.

Vágvölgy, 1909. dec. 3.

Hogy ne csak öngyilkosságokról, rablásokról, csalásokról, közönséges népnézésről olvasson a t. közönség, e falusi közleményben magasabb régiókba szállók s Justitia istennő virányairól leszakítok egy érdekes virágot.

A felírás így szólhatna: „Lucerna és reposicio” vagy „Úgy kell neki, minek pörlekedik” vagy „Eljen a reposicio intézménye, mint népnevelési eszköz.” Méltóztassanak választani.

Történet pedig a dolog ekképen. A Vág gyönyörűsége völgyében egy jámbor polgár bérbe adta földjeit egy másik polgárnak és Amerikába vitorlázott dollárokat keresni. A bérbe adott földeken volt *kettőszáz* négyzetölvi lucernás. E lucernás körül ütött ki a ribillio az otthon maradt szalmaözvegy s a bérlő közt.

Az írott szerződésben ugyan nincs külön említve a lucernás, de maga a bérlő bevallja, hogy szóbeli megállapodás szerint a bérbeadó itthon maradt neje fogja a bérlet első évében kaszálni. A menyecske azonban férjétől nyert információ szerint két évi használatot követelt s minthogy a bérlő ennek jogosultságát tagadta, a harcias asszony a „törvényhez” fordult. És itt kezdődik a circulus vitiosus. A törvény t. i. fiskálshoz küldte a panaszlót; a fiskális reposiciót indítványozott, a törvény meg elrendelte a reposiciót.

Most már a bérlő is kénytelen volt a keserű fiskális-almába harapni és kijötték az „urak” két gyönyörű fiakkere, megnézték a lucernást (ez ugyan nem egészen bizonyos), kihallgattak három tanut (ami olcsóbban történhetett volna a székhelyen) s meglett a szent béke a reposicio költségeinek megállapításával.

Az igazság istennője elégtételt kapott ugyan, de mi közönséges eszű laikus fráterek még mindig töprengtetve kérdezzük egymástól, hogy ilyen esetben minek is volt a drága helyszíni kizsállás, a dicső reposicio? Mire való volt a tudatlan félnek ily enormis nagy megterhelése? Csak egy gondolat vet világitó sugarat a sötétségbe, csendes megnyugvást a töprenkedő agyba: leckét kapott, még pedig hatalmas leckét az együgyűség. Szól pedig a lecke ilyképen: „Te nyomorult nép ne perlekedjél, mert nyakadba zúdul a reposicio.” Azért helyeztem a reposiciót a népnevelési eszközök közé s megirtam a kultuszminiszteriumba is, hogy jó volna a reposiciót felvenni minden népiskolába az első osztály felszerelési tárgyak sorozatába.

Hát ha még elárulnám a másik esetet! a poetikusabbat, melynek e címet lehetne adni: „Lúdgógás és reposicio”. Igenis, kérem, valóságos lúdgógás, melyet szinte reposicióval kapcsolatban jegyzett fel Klio a történet lapjaira. Carusót olcsóbban hallgathatta volna az illető e lúdgógásnál. A vidék lúdjai e reposicio óta

büszkeségükben annál hangosabban tipegnek az utcákon és annál hangosabban dalolgatnak az ablakok alatt kétségkívül népnevelési szándékkal.

Lev.

Ujdonságok.

A vég nélküli válság.

Hónapok óta oldozgatják a magyar kormányférfiak a válság csomóját, de csak nem tudják kibogozni.

A megoldás nehézségei szomorú igazolását képezik annak az álláspontnak, melyet a függetlenségi pártnak Kossuthal tartó része és a kormány is a Justh-féle pártcsoporthal szemben elfoglalt. Mert ha már az a kibontakozási program is, mely egyetlenegy *közös intézménynek* a meg-bolygatását sem célozza, olyan leküzdhetetlen, vagy legalább is rendkívül nehezen legyőzhető akadályokba ütközik, mikép számíthatott volna akkor kedvező esélyekre az a program, a mely az önálló banknak már 1911-re való felállítását valotta az alapvető főpontjának?

Az időről-időre megújuló válságok oka tulajdonképpen a kiegyezési törvényben rejlik. Szerencsétlen gondolat volt a kiegyezést függővé tenni az osztrák parlamenttől. Meg kellett volna maradni annak a megdönthetetlen tiszta és becsületes közjogi elvnek a sziklatalaján, hogy a magyar nemzet csak az *ő királyával* tárgyal, egyezkedik és senki mással.

Evszázadokon át, hosszú és kínos félreértések után is, király és nemzet mindig meg tudta egymást érteni, de hogy az osztrákkal is megértették volna magukat valaha, arra nincs példa a két állam történetében. Ha engedtek is nekünk valamiben, az csak úgy ki volt erőszakolva, főképp a királynak személyes befolyása révén.

Függetleníteni kell a 67-es alapot az osztrákoktól, kizárólag a király és a nemzet ügyévé kell azt tenni — és ismét béke lesz. Király és nemzet rátalálnak egymásra s akkor Ausztria velök jöhet, ha akar, utánok kulloghat, ha ez neki jobban tetszenék.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Szalay* Pál nagytapolcsányi állami elemi iskolai tanítót, a lippai állami polgári iskolához tanítónak nevezte ki.

A belügyminiszter *Pápa* Arnold dr. nyitrai megyei kórházi orvosost a pozsonyi államkórház orvosává nevezte ki.

Uj házfőnök. Az érsekújvári Szent Ferenczendi zárda főnökévé a rendi előjáróság *Zányi* Frigyeszt nevezte ki Okolicsnóról. Az új házfőnök, a kinek érkezését megelőzte jó híre, e napokban foglalta el új állását. Működése elé az érsekújváriak a legszebb reményekkel néznek, s ezek teljes mértékben jogosultak is. Melegen üdvözlöjék őt Luzsicza Gyula örökségében.

Hymen. *Rohács* János Nemetpróna község jegyzője oltárhoz vezette *Turczér* Juliska urleányt Szalakuszon. Tanuk voltak: *Crausz* Vince nyug. árvaszéki einök és *Majeszky* Pál felsőelefánthi körjegyző.

Miklóská László m. kir. pénzügyőri szemléző Galgóczon örök hűséget esküdött *Blaskovics* Irma úrhölgynek.

Drobny János zsolnai kir. járásbírósi jegyző Ujbeszterczen oltárhoz vezette *Podivinsky* Mariska kisasszonyt.

Uj igazgató. A nyitrai izr. iskolaszék f. hó 2-án tartott ülésében *Erdélyi* Lipótot az izr. elemi iskola igazgatójává nevezte ki. Az új igazgató már át is vette az iskola vezetését.

A nyitrai ker. szociális egyesület ma, de. 5-én d. u. 5 órakor szociális estét rendez. Program: 1. Szociális előadás tartja dr. *Kaszala* János. 2. Vetített képek, felolvasó dr. *Cserenyey* István. Belépődij nincs.

Meghívó. A nyitrai megyei gazdasági egyesület f. hó 15-én szerdán d. u. 3 órakor Nyitrán az egyesület helyiségében tartja rendes évi közgyűlést, melyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívja *Mezey* Gyula, kir. tanácsos, elnök, *Sándorházi* Lajos titkár. Tanácskozási tárgyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 tag kiküldése. 3. titkár jelentése az egyesület működéséről a lefolyt évben. 4. Az 1910. évi működési program megállapítása. 5. Az 1910. évi költségelőirányzat megalkotása. 6. Alapszabályszerűleg beadott indítványok.

Egyházmegyei hírek. Oravszky Rezső belapataki esperes-plebános megkapta a drétoimai plebániát. — *Prihoda* Lajos székesegyházi succentor folyó évi december 1-től nyugdíjaztatott s helyébe *Riszner* Gyula eddigi prebendátus nevezett ki succentorrá, *Rezan* Antal pedig ideiglenes prebendátusi minőségben a székesegyházban nyert alkalmazást. A most nyugdíjazott *Prihoda* Lajos könnyen Nesztora a magyarországi succentoroknak. Harmincöt évig viselte hivatalát. — *Fulöpp* Alajos nyug. koloni esp.-plebános jövő évi január 1-től Nyitrára költözködik s itt a nyugdíjas papok házában fog lakni, élelmezést pedig a nagyobb papnevelőintézetben kap.

Megyebizottsági tagválasztások Trencsenmegyében. A november hó 22-én megejtett időközi megyebizottsági tagválasztásokon Trencsen városában *Sándor* Ferenc, *Berényi* Ferenc és *Thurzó* Dániel, Poroszkán pedig dr. *Kubinyi* György tb. szolgabíró választott meg.

A Szent Ágoston egyet közgyűlése. A nyitrai r. k. főgymnasium sz. Ágostonról nevezett ifjuság-segélyező egyesületének folyó évi december hó 8-án délelőtt 11 órakor a gymnasium épületében tartja XXIII-ik rendes közgyűlést. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Igazgatói évi jelentés. 3. Végleges felmentés az 1908/1909. évi számadásokról. 4. Az 1909/1910. évi költségelirányzat megállapítása. 5. Az igazgató-választmány megválasztása. 6. Indítványok, melyek előbb az elnökségnél bejelentendők. — Az egyet törzsvagyona 33.128 kor. 80 fill., tagsági díjakból az 1908/9 ik évben befolyt 1048 kor. A mérleg 155 kor. 56 fill. pénztári készlettel záródott.

A városi tisztújítás. Folyó hó 2-án járt le a nyitravárosi tisztviselői állásokra kiírt pályázati határidő. A polgármesteri állásra hár szertint öten pályáztak: *Kubinyi* Endre, t. városi tanácsos, *Steiner* Gyula nyug. vmegyei főjegyző, *Faschler* Ferenc jelenlegi polgármester *Rédeky* Géza Géza főkapitány és *Tóth* Lajos ny. főbíró.

A pénztárnoki állást megpályázták: az eddigi pénztáros *Ocskay* László, továbbá *Poppelka* János nyug. adótárnok, *Szabó* Vince városi ellenőr, *Filberger* Vilmos a nyitrai takarékpénztár pénztárosa és *Szabó* Lajos czabaji jegyző.

Több pályázó van még a rendőrbiztosi állásra, míg a többi állásokra az eddigi tisztviselők pályáztak.

A vármegye alispánja a mult hó 26-án tartott értekezleten kilátásba helyezte, hogy abban az esetben, ha a város polgársága kéri fogja a pályázati határidő meghosszabbítását, hajlandó lesz a polgárság ezen óhajának megfelelően a határidőt egy-két héttel kitolni, hogy olyanok is vehessenek részt a pályázatban, a kiket erre a polgárság bizalmasan felkérte. Ez esetben a pályázati határidő meghosszabbítása megfelelő módon közzétételnek.

Városi közgyűlés. Nyitra város képviselőtestülete november hó 24-én rendkívüli közgyűlést tartott *Faschler* Ferenc polgármester elnöksége alatt.

A rendkívüli közgyűlés összehívásának a főcélja az volt, hogy a képviselőtestület a Zaboron és a Luka majorban felállítandó elemi iskolák tárgyában végre határozatot hozzon. Sajnos azonban a közgyűlésen most sem volt jelen a tagok abszolút többsége s ennek folytán az említett iskolaugyet a december 15-én tartandó rendes közgyűlésre kellett halasztani.

A napirend előtt a polgármester jelentést tett Zaborhegyközségnek a mozgalmáról, a mely arra irányul, hogy a nyitraiak ós büszkesége, az anyai nagy és fényes emlékre visszatekintő Zabor, klimatikus gyógyhelynek mondassék ki, *Zaborfüred* név alatt.

A város eziránt felir a belügyminiszterhez s egyttal, ha majd a politikai viszonyok lehetővé teszik, küldöttségileg is járul a kormány elé, s kéri fogja a hegyközség törekvéseinek támogatását.

Bejelentette továbbá a polgármester, hogy többeknek engedélyt adott arra, hogy az alsó hidat a jégzállításnál használhassák. — A hűszemlézeti tanfolyamot hallgatók számára a városi nagyteremnek befűtését körülbelül két heti időtartamra, a képviselőtestület a polgármester jelentése alapján megengedte.

Dr. Kállai Arminnak azt az indítványát, hogy a városi elemi iskolákban a tanítás *egyhuzamban* reggeli 8 órától déli 1 óráig tartassék, a közgyűlés az illetékes tanítótestületek ellenző véleményéhez képest, egyhangulag elvetette. — Helyesen tette.

A városi köztemetőben egy ravatalozó helyiségnél a létesítést a képviselőtestület *Crausz* Vince felszólalására szükségesnek mondotta ki, s utasította a tanácsot, hogy az ügyet tanulmány tárgyává tegye s két hónapon belül megfelelő javaslatot terjesszen a képviselőtestület elé.

Az Erdős Akossal folytatott perben Nyitra város a 3-ik fórumon is peresztes lett s ennek kifolyásakép 546 kor. követelést és 560 kor. per-költséget bírói letébe helyezett.

A bécsi magyar egyesületnek a közgyűlés 200 koronát szavazott meg s ezzel a város a nevezett egyesület alapító tagjai közé lépett.

A palánk-utca 25, 27 es 29 számú házáinak a Deák Ferenc-térhez való csatolására nézve, a közgyűlés utasította a tanácsot, hogy az ügyet tanulmány tárgyává tegye.

A Grätzin-féle lámpákra vonatkozó javaslatot, melyről lapunk más helyén is szólunk, a közgyűlés levette a napirendről.

„Tanítók-háza“ hangversenye. Oly széleskörű érdeklődés nyilvánul a hangverseny iránt, hogy a központi rendezőség méltányolva a több oldalról jövő azon óhajt, mely az időnek helyes megváltoztatására irányul, hogy a vidéki közönség is kevésbé legyen akadályozva a megjelenésben, a hangversenyt december hó 8-án (az ünnepen) tartja meg este 5¹/₂ órakor a főgymnasium tornacsarnokában. A műsor a következő: 1. Schubert: Rosamunde. Nyitány. Előadja az Egyházi Zeneegylet zenekara *Pataki* János dr. kir. s. tanfelügyelő zongorakíséretével. 2. Strauss: Voci di primavera. Énekszólo. Előadja *Riszner* Edéné sz. Congedi Adrienne úrnő. 3. Ábrányi: Dalár szózat. (Díjjal koszorúzott pályamű.) Előadja az Egyházi Zeneegylet férfikara. 4. Gade: Novellák. Op. 53. I. és III. szám. Előadja az Egyházi Zeneegylet vonóskara. 5. Csiky: Csalogató. Böhm: Rothe Nelken. Delibes: Les filles de Cadise. Énekszólo. Előadja *Riszner* Edéné sz. Congedi Adrienne úrnő. 6. Beschnitt: Osszián. Előadja az Egyházi Zeneegylet férfikara. 7. Beethoven: Coriolán, Op. 62. Nyitány. Előadja az Egyházi Zeneegylet zenekara *Pataki* J. dr. zongorakíséretével. Helyárak: Fenttartott helyek (első három sor) 5 kor., IV—X-ig sorig 3 kor., X—XV ig sorig 2 kor., állóhely 1 kor., diakjegy 50 fillér. Felülvezetések e nemes cél érdekében köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók: Huszár István könyvkereskedésében, Verebely Géza divatárúzetében és Felsner Jónás dohánytözsdejében. — Tekintettel a hangverseny széleskörű nyilvánosságára a rendezőség tudatja az érdeklődő t. közönséggel, hogy a tevedesből esetleg elmaradt meghívó nélkül is tekintse magát tisztelettel meghívottnak.

A trencseni főispán politikai pártállása. Dr. *Smialovszky* Valér Trencsen megye főispánja bejelentette a Kossuth Ferenc vezetése alatt álló függetlenségi párt hoz való esatlakozását. Dr. *Smialovszky* már az egykori szabadelvűpártban is Apponyi híve volt, a kivel együtt lépett ki a pártból s a kivel később a függetlenségi pártba lépett be. Most tehát a függetlenségi párt kettészakadásakor nem volt nehéz választania, egyszerűen követte régi vezérét Apponyi Albert grótot.

Affér a városi háznál. A nyitrai városi háznál a 29-én tetleges inzultus kíséretében eles összetűzés történt *Juhász* Sándor iparbanki igazgató, képviselőtestületi tag és *Ocskay* László városi pénztáros között.

A városi képviselőtestület egynemely utcának kettős Grätzin-lámpákkal való megvilágítását tárgyalta. Arra a körülményre való tekintettel, hogy a város a gázgyárral még mindig nem jutott megállapodásra azon követelések tárgyában, melyeket a város a légszuszgyár részvénytársasággal szemben támaszott, *Faschler* Ferenc polgármester ajánlotta, hogy a Grätzin-lámpák ügye a napirendről levetessék. A polgármester felfogását dr. *Sztránszky* Izor javaslat alakjában is előterjesztette. Ezen javaslat ellen felszólt *Juhász* Sándor, a ki a lámpák fellállításának szükségét hangoztatta. *Juhász* beszéde alatt *Ocskay* László közbekiáltott:

— A gázgyárral nem állunk szóba! Elég volt már a *panamázból*!

Juhász Sándor *Ocskay* közbeszólásában sértő célzást látott magára nézve s látszólag nyugodtan fejezte be beszédét, de a közgyűlés berekesztése után, midőn már oszladozni kezdtek a képviselőtestületi tagok, izgatottan *Ocskay* elé lépett s kérdőre vonta őt.

— Ön kiáltotta közbe, hogy a gázgyárnál panamáznak?

— Én — válaszolta *Ocskay*.

Juhász erre kezével *Ocskay* felé suhintott s ütést mért az arcára, keze azonban megakadt *Ocskay* prémes kabátjának gallérában, s azért csak éppen hogy érintette *Ocskay* arcát.

Az ekkép inzultált pénztáros támadójára vette magát, de a közelben álló képviselőtestületi tagok elejét vették a dulakodásnak.

A kínos ügy f. h. 1-én folytatódott a mén-telepi laktanyában, a hol a felek kardpárbajt vívtak súlyos feltételek alatt. A második összecsapásnál *Ocskay* vágást kapott a fejére, mire a segédek a párbajt beszüntették. *Ocskay* sebe, melyet az orvosok rögtön bevarrtak, nem súlyos. *Juhász* a párbajban két lapos vágást kapott és karcolást jobb keze csuklyója táján. *Ocskay* segédei voltak *Clair* Vilmos és dr. *Gyürky* Géza, *Juhászé* *Tichy* Tivadar és *Deák* János. A felek nem békültek ki.

A kis városok társadalmi mizériái között mindig a személyes ellentétek szerepelnek főbb gyanánt. Ha ezek az ellentétek a közpályá terére is átvitetnek, bomlasztó hatásuk a közélet minden viszonyában érezhetővé válik s az emberek hajlandókká lesznek arra, hogy a tárgyilagossá meggyőzés eszközei helyett a meggyanúsítás, a tetleges inzultus, szóval a szenvedélyes indulatok fegyvereihez nyuljanak.

Az uri társadalom példát ad a proletár társadalomnak, annak a rendnek a felforgatására, melyet éppen az uri osztályoknak kellene magas becsben tartaniok és a köztisztélet fénykörébe beállítaniok.

Komlóssy Ferenc baja. A pozsonyi társas káptalan prepostját *Komlóssy* Ferencet az a kalamitás érte, hogy a prepostság javadalmát a király zár alá helyeztette. *Komlóssy* ugyanis képtelen volt passzáit fizetni, melyeknek törlesztéséről az említett módon kellett gondoskodni. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a prepostsági javadalom zárgondnokává, *Tonháy* Gyula miniszteri tanácsos, közalapítványi kir. ügyigazgatót nevezte ki.

Meghívó. A F. M. K. E. központi igazgató választmánya 1909. dec. 6-án d. u. 2 órakor, Nyitrán a Vármegyei I. emeleti 21. számú kis termében évnegyedes gyűlést tart, a melyre van szerencsénk tisztelettel meghívni. Nyitra, 1909. nov. 26-án. *Desseuffy* Emil gróf, elnök. *Clair* Vilmos, főtitkár. — Targysorozat. 1. Az elnökség időszaki jelentése. 2. A zárószámadási bizottság indítványa a könyvtárak értékének a zárószámadásokban való elszámolása iránt. 3. Az elnökség előterjesztése a gróf Karátsonyi-alapítvány kamatainak felhasználása tárgyában. 4. Az elnökség indítványa a felekezeti és közszéki tanítók az állami tanítókkal egyenlő felárú vasúti utazás kedvezménye ügyében. 5. A másodfoku fegyelmi bizottság tagjainak megválasztása az 1910. évre. 6. *Jankovich* István plebános (Sempte) a magyar istenítiszteletek behozatala céljából magyar énekes és imakönyveket kér. 7. *Szتانك* István kir. járásbíró (Vacz) kérvénye, 20 kor. tagsági díjainak törlése iránt. 8. A Zagrabi Magyar Társaskör kérvénye, melyben egy magyar ház építésére segélyt kér. 9. A Mikszáth jubileum végrehajtó bizottságának kérvénye, Mikszáth összes műveinek megrendelése iránt. 10. Jelentés a nyitrai közkönyvtár ügyében. 11. Magyar Gazdaszövetség átirata a kivándorlás tárgyában. 12. Az aradi vesztőhely megváltására alakult bizottság kérvénye. 13. Marosillye község református egyháza a Bethlen tplomra segélyt kér. 14. A trstenai és nemesztói óvó 1910. évi költségvetése. 15. Az igazgató választmány üléseig beérkezendő kérvények. 17. Indítványok.

Zaborfüredért. Zabor hegyközség elöljárósága m. hó 21-én délelőtt 11 órakor, *Szécsi* Ferenc alelnökkel az élén tisztelettel a nyitrai választókerület orsz. képviselőjénél, *Mérey* Lajosnál, azon célból, hogy a vármegye utjan a belügyminiszterhez felterjesztett Zaboron letesítendő klimatikus gyógyhely érdekében a miniszteriumnál közbenjárjon. Az alelnök beszédeben kiemelte azt a sajnálatos tényt, hogy Nyitra város a mostoha kereskedelmi viszonyok hatása alatt visszafelődik, a kormány által minden alkalommal mellőztetik, kéri tehát a képviselőt, hogy a hegyközség memorandumát a miniszteriumban támogassa. *Mérey* válaszában kijelentette, hogy a hegyközség kérelmét jogosnak találja, de okvetlen szükségesnek tartja, hogy egy nagyobb deputáció menjen a belügyminiszterhez a városi elüljárósággal egyttesen, és adja elő kívánságát. A küldöttség megnyugvással vette tudomásul a képviselő választát, megköszönve *Mérey*nek az ügy iránt való meleg érdeklődését. A küldöttség innét *Faschler* Ferenc

polgármesterhez ment, a kit felkért, hogy a legközelebbi városi közgyűlés napirendjére tűzze ki Zóborhegyközség beadványát és vegyen részt az annak idején a belügyminiszterhez menesztendő küldöttségben. A polgármester ígéretet tett a kérelem teljesítésére és kilátásba helyezte, hogy addig is behatóan fogja tanulmányozni az ügyet.

Katholikus népszövetségi mozgalom. Vigváron f. évi november hó 28-án szépen sikerült gyűlés volt, melyen Vigvár, Rakovic és Tyapkó községek lakossága ugyszólván teljes számban volt jelen. *Steklács* Nikodém plebánus megnyitotta beszéde után *Bartos* János központi kiküldött ismertette a Népszövetséget. Tagokul beiratkoztak 182-en. *Steklács* Nikodém beszédével a gyűlés véget ért.

Nagykosztolányban ez évi november hó 28-án délután 3 órakor volt fényes gyűlés, melyen Nagykosztolány, Alsódubován, Felsődubován, Petőfalva, Zákosztolány községekből több százan vettek részt. *Hoening* Ferenc plebánus nyitotta meg a gyűlést. Utána *Bartos* János hosszabb beszédben beszélt a Népszövetség szükségességéről, céljáról és szervezetéről. A gyűlést *Bucsek* Mátyás segédlelkész beszéde zárta be. A jelenlevők közül nyomban 214-en iratkoztak be. Több, mint háromszáz tagra van kilátás. Sürgőnyileg üdvözölték gróf Zichy Nándort.

Ünnepély Menyhén. November hó 28-án a menyhei áll. iskolában sikerült F. M. K. E. ünnepélyt tartottak. A növendékek által előadott szép dalok éneklése és hazafias versek szavalása, a megjelent szülők öröme szolgált. *Dorosényi* Gyula, az iskola tanítója a F. M. K. E. működését ismertette. *Kiss* István, gondnokügyi tag, községi bíró a megjelentek nevében a tanítónak fáradozásáért köszönetet mondott.

Házvétel. Dr. *Thuróczy* Károlynak a Tóth Vilmos-utcában levő emeletes házat *Verő* Arthur vette meg 60 ezer koronáért. Az alig 15—20 éves szép épület, mely úri eleganciával volt berendezve, ujonnan körülbelül 90 ezer koronába került.

Ismeretterjesztő estélyek Szakolcán. A főgimnázium tanári kara a nemzeti köznevelés színvonalának emelése érdekében éveken ezelőtt kiadott miniszteri rendeletnek ez évben is eleget óhajtván tenni, f. hó 27-én ismét megkezdte ismeretterjesztő előadásait és pedig a *Gvadányi kör* és az *Ifjúsági leányegyesület* közreműködésével. Az előadások havonként egyszer-kétszer tartatnak. A szombati első előadás műsorán a számos érdekes művészi számon kívül szerepelt dr. *Fludorovics* Zsigmond felolvasása a helyes nevelés néhány alapelveiről. Az előadásban nagyszámban és előkelő közönség volt jelen, csaknem az egész intelligencia ott volt, főleg a hölgyek nagy számban. Az egyes számok precíz előadása igen tetszett. A rendezés körül az oroszlanrész *Czobori* Károly polgármestert illeti, aki fáradsággal buzgósággal tanítja be az egyes darabokat. Maga is kitűnő zenész lévén, lelke és vezetősége a zene- és énekkarnak, ezzel is közreműködve városra szellemi haladásán.

A nagyszombati Katholikus Kör megalakulása. (Saját tudósítónktól.) A lelkek melyen lappangó szikra lángra lobbant. Fény, melegség terjed belőle s maga köré vonja a város katolikusait. Lelkes csapat fáradságtalan munkálkodásának gyümölcse a nagyszombati Kath. Kör, mely advent első vasárnapján, a remények és vágyak napján, alakult meg. A város egyházi és világi előjárósága, a közönség színe-java gyűlt össze a volt polgári lövélyhelyiség nagytermében, hogy vágyának tetteiben is kifejezést adjon. Az előkészítő bizottság nevében *Toscano* Győző üdvözölte a megjelenteket, előadva röviden a bizottság célját, beszámolt eddigi munkálkodásukról s felvetette az elnökválasztás kérdését, mire közfelkiáltással báró *Fekete* Árpád elnökké; *Veszely* Géza pedig jegyzővé választották. Az alapszabálytervezet felolvasása és elfogadása után az elnök felszólítására kimondotta a közgyűlés a Kath. Kör megalakulását. Azonnal megalakították a tisztkart: elnökké báró *Fekete* Árpád, világi alelnökké *Róth* Nándor; egyházi alelnökké *Hudyma* Emil választották meg; majd a többi tisztségeket töltötték be. A tisztkar mellé 12 tagú választmányt állítottak. Védnökök: *Vaszary* Kolos bíboros-érsek; *Jedlicska* Pál érseki helynök és gróf *Majláth* György v. b. t. t.; a tiszteletbeli elnökség elfogadására pedig Dr. *Halmos* Ignác apát-plebánost kérték fel. — A tagok száma 260, mely szám naponként szaporodik. Az alapszabályokat már felterjesztették a miniszteriumhoz jóváhagyás vé-

gett. *Hudyma* Emil a megválasztottak nevében magasszónyalású beszédben fejezte ki köszönetét, Reményének ad kifejezést, hogy hatalmas kultúrtenyezővé alakul a kör, mert nem revolúciót, hanem evolúciót akarunk, melynek célja: értelmi felvilágosodottság és erkölcsi fajsúly megeremése, mely a dekadencia ellen óv s amelyre nem ragadhat a modern nagyképpuskódó hitetlenség máza.

Öngyilkos úri asszony *Frideczkyné* *Szandner* Matild, *Frideczky* Barna kaplathi földbirtokos elvált felesége a pozsonyi szanatórium félreeső helyén egy asztalkendővel felakasztotta magát és meghalt. A 37 éves asszony elválása óta Pozsonyban lakott. Idegessége miatt néhány hét óta a szanatóriumban kezeltette magát, a hol most öngyilkos lett.

A házbér bevallása. A házbéradó 1910. évről való érvénytelensége kivételével, az ezen kivétel alapjául szolgáló házbérvallomási iverk benyújtására a m. kir. pénzügyigazgatóság 1909. évi december hó 15-ig terjedő időt tűzte ki. Felhívtnak tehát a vallomáshoz kötelezettek, hogy a házbérvallomási iverket pontosan és a valószínűleg megfelelő hűséggel töltsék ki, s azt a városi adóhivatalnál legkésőbb, de feltétlenül f. évi december hó 15-ig nyújtják be. Aki vallomását a kitűzött határidőben be nem adja, a kivétel során megállapított házbéradónak 1%-át, ha pedig a részére szabályszerűen kézbesített és a vallomás benyújtására szóló felhívás vételétől számított 8 nap alatt sem adja be vallomását, további 4%-át fizeti pótlék fejében. Tájékoztatásul szolgáljon végül, hogy a vallomáshoz kötelezettet a bevallás kötelezettsége alól nem menti fel az a körülmény, hogy a vallomási iver részére hivatalból kézbesítve nem lett. Kelt Nyitrán, 1909. évi november hó 30. *Városi adóhivatal.*

Kiállítás a régi Nemzeti színházban. A vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélyével a régi Nemzeti színház előcsarnokában, művészi elrendezésben állítja ki az aradi vesztőhely sorjáték bizottsága nagyértékű és ötletes nyereleménytárgyait. Az egyik főnyeremény a 15,000 korona értékű művészi kivitelű briliáns ékszerkollekción, amely izlés, kidolgozás és forma tekintetében teljesen eltér a sablonos ékszerektől. A másik főnyeremény a modern kor világát elképzelt csodája: egy *Blériot féle repülőgép*, de aki ebben nem találta kedvét, szabadon választhat egy ugyanolyan értékű hatalmas négyüléses automobil, vagy egy ékszerkollekción között. A kisebb, de nem értéktelesebb nyereleménytárgyak közül felemlítjük a 12 személyes, teljesen felszerelt evőszekélyt, egy kiváló gyártmányú zongorát, angol vadászfelszerelést, 24 személyes teljes asztalneműt, porcellán és üveggészleket, egyes briliáns ékszereket, ezüst kosarakat, gyertyatartókat, bőrutazókészleteket, dísztárgyakat, stb. Melyek valószínű csodái a magyar díszítő iparnak. A szerencsés nyerők között a kiállításon látható értékes tárgyak osztatnak ki, nem pedig értéktelen silányságok, melyek az utóbbi időben annyira kedvezőtlenül befolyásolták a közönséget a sorjátékok iránt. A kiállítás megtekintése díjtalan.

Vargha Ottó gyönyörű vaskos díszművét, a 20 korona bolti árú *Aradi Vértanúk Albumát* mindenki megkapja ajándékkul, aki a Vesztőhely sorjátékjából legalább 30-at megvesz, vagy elhelyez. Egy sorsjegy ára 1 korona. Huzás január hó 8-án okvetlen megtartatik. Sorsjegyek rendelhetők a Budapest VII. Akácfa-utca 39 szám alatt levő központi irodában és kaphatók az összes hazai tőzsdeken kívül a kiállítás helyiségében is.

Az Élet. Katholikus szépirodalmi és kritikai hetilapunk 48. száma rendkívül érdekes és gazdag tartalommal jelent meg. A hetilap nem egészen egy éves fennállása alatt az irodalmi színtáj zenithjére emelkedett fel. Az előtűnk fekvő szám tartalma: Egy százesztendősi időszak folyóirásról. *Fejér* A. — Nincs miért csüggednem. *Endrődi Sándor*. Az új kaplán. *Domonkos István*. Régi szelkacások között. (Regény.) *Krúdy* Gyula. Egy finn népies eposz. *V. S.* A nepszerűség. *Fráter György*. Este. *Finta Sándor*. A szokás rabja. *Jerome K. Jerome*. Ford. *Zoltán Vilmos*. Vándor dal. *Juhász Gyula*. Műcsarnok. (M.) *A nyelvről*. (Dr. *Czilek* Blázsa.) *A Mária Congregatio Otthon sorsjegyei*. Művészi oktatás. (y. k.) *Szegény gazdagok*. (F.) *Lymposion* Paidros. *Olasz barátokozás*. *Az Élet*. *A dán koszorúslány*. (Vampa.) *Összevarrott szívek*. (y. k.) *Humanizmus*. *Páris becsülete*. *Szegény finnek*. — A katolikus családokban ma már nélkülözhetetlen hetilap előfizetési ára egész évre 20 kor., felévre 10 korona, negyedévre 5 kor., egy hónapra 2 kor., egyes szám 50 fillér. — Megrendelhető a kiadóhivatalban, Budapest, VIII. Szentkirályi u. 28. sz.

A Mária-kongregáció-otthon sorsjegyei. Ismertettük már azt az üdvös mozgalmat, mely Budapesten egy nagyszabású katolikus Otthon megalapítására törekszik. Az Otthon vezetősége I. koronás sorsjegyeket bocsátott ki s a huzás december végén történik. Értékes és művészi nyerelemények, köztük X. Pius pápa ajándéka — ezüst teás készlet — biztosítják a sorsjáték komolyságát és feltétlen realitását. *Nyitrán* e sorsjegyek, melyeket olvasóközönségünk figyelmébe és jóindulatába ajánlunk, *Huszár* István úr könyvkereskedésében kaphatók. A nyereleményesélyek szerfelett kedvezők.

Tilos a sebes hajtás. Még a várostól legmesszebb fekvő falvak lakói is tudják, hogy a városon végig tilos a sebes hajtás. Tilos pedig azért, hogy ezáltal a járó-kelők testi épségében kár ne essék. Tudták ezt *Csernyan* József és *Jókaba* Mátyás kocsisok, de november 27-én szesz dolgozott bennök, ezért hajtattak sebesen végig a város legforgalmasabb utcáin. Hogy a rendőrség ezen műveletüket nem nézte jó szemmel, annyi bizonyos. Előállították tehát őket a városházán annak rendje és módja szerint.

A komárom-érsekújvári vasuti vonalnak ujkomáromi pályaháza is már elkészült, úgy hogy a pozsony—dunaszerdahely—ujkomárom—csallóközi h. é. vasut vonatai már onnét indulnak ki, illetőleg oda érkeznek, mint végállomásukra.

Betörés. A galgóczi Szt. Ferenc-rendi zárdába mult hó 29-én ismeretlen tettes betört, *Stefunka* Protáz rendtag lakását álkulcsal felnyitotta s onnét több értékes tárgyat s 520 kor. készpénzt elemelt. A betörőt nyomozzák.

Meglopott színházi zenész. Nov. 30-án érkezett meg Nyitrára a szintársulat személyzetének podgyásza *A* ládák garmadában heverték a színház előtt. Egy ilyen ládában volt *Lesnyák* Lipót ruhája és hangszerei. És sajátságos véletlen, épen a zenész ládája tűnt el. A rendőrség, a hogy tudomására jutott az eset, nyomban nyomozáshoz fogott. Munkája nem volt eredménytelen, amennyiben a tolvajt kipuhította *Paulovics* Mihály tormosi lakos személyében. A ruhadarabok nagyobb része megkerült. Egyes értékteleneknek látszó tárgyakat *Paulovics* elhányt, részben pedig elajándékozott időközben.

Egy fővárosi szélhámós Nyitrán. *Sajtos* László Imre elcsapott budapesti vasuti tisztviselő f. hó 2-án sorra járta a nyitri ékszerészeket. Mindenütt vásárolt valamit, természetesen hitelbe, mint egy gavallérhoz illik. Így *Antmann* Adolf üzletében vett egy arany karperecét 19 korona értékben, *Felsenburg* Fülöpnel egy arany karkötőt láncot 50 korona értékben, *Löwi* Izidornál pedig egy arany zsuzsut 10 korona értékben. Pénze nem lévén, a tárgyakat *Kohn* zálogházában akarta becsapni. Ezt *Antmann* valahogy megneszelte és idejekorán érkezett a helyszínére, rendőr kíséretében, aki a fővárosi gavallért a városházára kísérte, a hol kihallgatás után le lett tartóztatva. A tárgyakat őrizet alá vették.

A falusi ember Nyitrán. Mikor a falusi ember városba jön, a korcsmát, a vendéglőt keresi fel elsősorban. Csak mikor az út fáradalmait kipihente, lát ügyes-bajos dolgának elintézéséhez. Így tett november hó 26-án délután *Valaska* Péter nagykeri földműves is. Betért *Schwarz* Lipót erzsébet-uti korcsmájába úgy fél 3 óra tájt. Hogy kissé felmelegedjék, 30 fillér ára pálinkát rendelt. De később arra a tudatra jött, hogy jó volna valamit harapni is, mivel az ebédjét falatozás nélkül a szekéren az uton töltötte. Hamarosan rendelt egy heringet. El is fogyasztotta szépen-rendben. A pálinka azonban fejébe szállt, mi annak tudható be, hogy a korcsmáros a köznépe kedvenc italát aznap kissé erősebbre csinálta. Ugy állította másnap *Valaska* Péter, mert — ugymond — megivott ő már 60 fillér ára gulyit is, mégsem ártott meg neki. Persze mikor fizetésre került a sor, az atyafi nem akart kendője csücskéből készült bugyellárisába nyúlni. Hatalmas lármát csapott a kocsmárosal. De mégis ő húzta a rövidebbet, mert a helyszínerre érkező rendőr dutyiba vitte. Lám, ha pálinkát nem ivott volna, nem lett volna baja a Lipóttal és nem került volna Nyitrán a kóterbe.

A lisztes zsákok. *Kotrusz* Géza pek-mestert f. hó 2-án reggel nem épen a legkellemebb meglepetésben részesítette őt valami furfangos tolvaj. A pek-mesternek 150 darab üres lisztes zsákja volt a kamrában. A zsákokat liszttel akarta megtölteni, de a zsákoknak se hire, se hamva nem volt. Jelentést tevén a városházán a lopásról, most a rendőrök keresik a tettest.

Beteg asszony a Nyitra folyó partján. A Csinesben, a Nyitra folyó partján novemberi jégben-fagyban feküdt betegen ö.v. Zsiska Gáspárné nagyszombati illetőségű asszony, azért, mert a nyitrai kórházba nem akarták felvenni. Drapak Erzsébet rév-utcai lakosnő könyörült meg rajta és a rendőrség tudomására hozta az esetet. A felíg megfagyott asszonyt a rendőrök a városházára hozták, hol a városi főorvos megvizsgálta és a kórházba való azonnali felvételét elrendelte. A leghelytelenebb intézkedés az, hogy a kórházba a nyilvánvalóan súlyos beteg sem vehető fel a hatósági orvos igazolványa nélkül. Hány szerencsétlen embernek nem áll módjában ezt az igazolványt megszereznie. És ezek gyors orvosi segítyében elpusztuljanak csak azért, mert a hatósági orvostól a kórházba nem hozták betegségi bizonyítványt?! Ezen a régi copfon okvetlenül változtatni kellene.

Lopás. November hó 30-ára menő éjjel valami furfangos fickó meglapta Vályi Lajos bir. végrehajtót. Tyűkretrebeől 5 darab tyűket, lakásából pedig egy ezüst evőkanalat elemelt. Az ismeretlen tettest még nem sikerült kinyomozni.

Toloncuton. Burián Antal cipészsegéd sok mindenféle rossz fát tehetett tüzre Nagyszombatban, mert onnan éjnek idején kénytelen volt megszökni. Nyitra elfogták és november 27-én toloncuton Nagyszombatba visszakísérték, hogy elkövetett bűntetteiért méltó jutalomban részesülhessen.

Bócher, mint katonaszökevény. November 28-án este Bossányi István honvéd-szakszervező három honvéd kíséretében a városházán előállított egy bóchert, kinek kétféle szolgálati könyve is volt. Az egyikben Bujáki József név szerepelt, míg a másikban Bujáki (Pokol) Mátyás név volt bevezetve. A honvédség Galiczenstein Gyula nyitrai lakos feljelentése folytán — melyben katonaszökevénynek minősíti az illetőt — tartóztatta le a bóchert. De mivel a lakanyában az ügy állására nem tudtak fényt deríteni, az ípsét átadták a rendőrségnek. A rendőrség nyomozást indított ez ügyben, melynek folyamán már mostanáig kiderült, hogy a bóchert nem Bujákinak, hanem Kugländer Jakabnak hívják. Hogy tényleg katonaszökevény-e, azt majd idővel fogják kideríteni.

A kocsit csengővel és lámpával kell ellátni. Ezt rendelí a városi szabályrendelet. Ha valaki be nem tartja ezen intézkedést, kihágást követ el. Grósz Jónás kocsisa, Dekány István, november 29-én fityet hányt a rendeletnek, egyfogatú kocsiján végig hajtatott a vásáron anélkül, hogy a kocsit lámpával, vagy csengővel ellátta volna. A rendőrség nem hagyta annyiban a dolgot, és előállítva a legényt, bírságot szózott a nyakába, mert rendnek muszáj lenni.

Előállítás. A nyitrai rendőrség november hó 28-án előállította Timaraczky Zsuzsanna felső-ozori születésű foglalkozás nélkül csavargó nőt, ki a múlt évben is több lopást követett el. Legujabban elkövetett csinyjeinek megtorlása végett a városházáról átkísérték az ügyészhez a rendőrök.

Csendélet a Schlesinger korcsmában. A hid-utcai Schlesinger-fele korcsmában Fincusz Jakab összeszólalkozott Krajcsir Mihály és Krajcsir András kocsisokkal. A szóváltásból parázs verekedés keletkezett. Természetesen a kocsisok húzták a rövidebbet. A híres legény alaposan ellátta a baját a két kocsisnak. A helyszínen megjelent rendőrök vetettek csak véget a verekedésnek.

Garázdálkodó péklegény. Braunfeld pékmester segéde nap-nap után békésen sütötte a kiflit, zsemlyét, kenyeret. Gazdájának teljes megelegedését bírta. Nem tartott „blau montag“-ot, mint azt a mesterlegények általában megülni szokták. November 27-én ki tudja, mi lelta, mert leitta magát a sárga földig. Az ital békés természetéből teljesen kiforgatta. A Hid-utcában, melyben Braunfeldnek fióküzlete van, olyan botrányt csapott, amilyen abban az utcában emberemlékezet óta nem volt. A pékmesternek a sütésnél szüksége lévén a segédre, se szép szóval, se fenyegetéssel nem bírta rávenni az ittas legényt arra, hogy a fióküzletet, — hol már türethetlenné vált a vásárló közönségnek a részeg pék jelenléte, — elhagyja és a mûhelybe a munkához térjen. Végre rendőri asszisztenciával kellett a kötelességmúlasztó segédet a mûhelybe terelni. Hogy a süteményen meglátszott, hogy szesz hatása alatt készitette a legényt, természetes. Még mai napig is panaszkodnak Braunfeld vevői a november 27-iki elégetett süteményre.

A szolga pénze. Koller Ottó, Pitzer és Hauser szállodások szolgálja szorgalmasan gyűjtögette a borralalókat. Nem mulatta el és nem itta be pénzt, mint azt számos társa teszi, hanem ünneplő ruhájának egyik zsebébe helyezte. Kerek ötven koronát spórolt össze. Lehet, hogy eldicselkedett vele valakinek, mert megtakarított pénzének november 23-án csak hült helyét lelta. A lopásról jelentést tett a rendőrségnek. Nyomozás során kitudt, hogy az ötven koronát Fürgött Károly és Neumann Dávid nyitrai csavargók lopták el. A jeles firmák a lopott pénzen két napon át több mulató helyen uraskodtak és azt utolsó fil-lerig elmulatták.

Munkásbiztosítás. Felmerült konkrét esetről kifolyólag mondotta ki a belügyminiszter, hogy házaló gyolcsosok, drótosok és ablakosok, amennyiben valamely állandó üzlettel bíró iparos, illetve kereskedőnek alkalmazottai, betegség esetére biztosítandók.

Telefon.

R. L. Wien. F. L. Baden. Pótoltuk. Mi legjobban sajnáljuk, ha lapunk valahova meg nem érkezik. Tapasztalatunk szerint a postán való elkállódás oka legtöbbször az elmaradásnak.

K. Gy. A cikket jövő számunkban hozzuk. A költeményre nézve levélben nyilatkozunk.

Árverési hirdetés.

Közhirre teszem, hogy a nyitra-alvárosi közbirtokosság „Nadró” erdejében termelt: 176 rakás fa és 34 drb hagyonefa **folyó évi december hó 7-én d. e. 9 órakor** a helyszínen tartandó nyilvános árverésen el fog adatni.

Kelt Nyitrán, 1909. évi dec. hó 1-én.

Juhász Sándor,
felügyelő.

175. 1—1.

Meghívó.

Mínthogy a f. é. nov. 29-ére összehívott **rendkívüli közgyűlés**

határozatképes nem volt, ezen rendkívüli közgyűlés az előbbi meghívó és az alapszabályok értelmében

folyó évi december hó 13-án

délelőtt fél 10 órakor Nagytapolcsányban az intézet tanácstermében ugyanazon tárgysorozattal lesz megtartva, melyen a megjelent részvényesek számra való tekintet nélkül a a kifizetőt tárgyak felett jogérvényesen határozni fognak és melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívja

a Nagytapolcsányi Takarékpénztár

176. 1—1.

Egylet igazgatósága.

4730/1909. t. k. sz.

Hirdetmény.

Nyitrabajna, Bzincz, Krtócz, Vezekény, Szeptenczujfalu községek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cikk értelmében elkészítettvén és a nyilvánosságának átadatván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1) hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-cikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889: XXXVIII. t.-cikk 5. és 6. §-aiban és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-cikk 7. §-a és az 1891: XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket, azok pedig, akik valamely teherátvitelét átvtitelének az 1886: XXIX. t.-cikk 22. §-a, illetve az 1889: XXXVIII. t.-c. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket hat hónap alatt, vagyis az 1910. évi június hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2) hogy mindazok, akik az 1886: XXIX. t.-cikk 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889: XXXIII. t.-c. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1910. évi június hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3) hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármely irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889: XXXVIII. t.-cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1910. évi június hó 1-ső napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulta után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Nagytapolcsány kir. bíróság mint tkvi hatóság, 1909. november hó 10.

Chmielovszky
kir. aljárásbíró.

169. 2—3.

VEREBÉLY GÉZA DIVATÁRÚHÁZA
NYITRA, TÓTH VILMOS-UTCA 4. (SZARVAS-SZÁLLÓ MELLETT)

KARÁCSONYI VÁSÁR 1909.

Őszi és téli ujdonságok úri és női divat cikkekben.

Asztalneműek, fehérneműek s más sok hasznos ajándék tárgy.

Az összes nyári és téli mosó továbbá női gyapjú kelme

..... **maradékok mesés olcsó árakban.**

Köztudomású, hogy a legutóbbi hetekben a legtöbb ruházatkodási cikk 10%-al drágult meg, a közel jövőben újabb áremelkedések várhatók. — Cégem még idejekorán nagy mennyiségű árukat szerzett be s így míg ez a készlet tart, az összes áruk, a régi **rendkívüli előnyös árakban** kerülnek eladásra.

136. 6—0.

Nyitrán a Plébánia-utca 26. sz. alatt sarok üzleti helyiség lakás és pékműhellyel

1910. évi január hó elsejétől kiadó. Bővebbet a házban lakó Turczer Mariskánál, vagy közvetlenül a tulajdonosnál Rohács szül. Turczer Juliskánál, Németprónán (Nyitra m.) 174. 1-1.

A Tóth Vilmos-utcai Dr. NAGY-féle házban két földszinti utcai szoba és egy előszoba kiadó.

172. 1-4.

A kalászi (Nyitra m.) körjegyzőségél

az adóügyi és végrehajtási teendőkben némileg jártas

KISEGITŐ MUNKAERŐ

havi hatvan korona, lakás, fűtés, világítás és szorgalmához képest némi mellékjövedelemmel ideiglenesen alkalmazást talál.

173. 1-1.

Spanyár Árpád, körjegyző.

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra; elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

5. 12.

Az igazgatóság.

Széknáza Városháztér 3. sz.

Legolcsóbb szabott árak mellett beszerezhetők előrajzolt futók és Millien vászonban 70 fill. és feljebb, **Congréban** kezdve hozzávalóval együtt 2 K. és feljebb. „Asztracha” „Carmin” és más kötő és horgoló fonalak, női ridicül és színházi pompadúr nagy választékban.

Legutolsó divat szerint készült **BLOUSOK**

Izléses tea kötények, valamint gyermek kis kabátok, fejkötők és sapkák. Női, férfi és gyermek harisnyák.

Dobos Jenő

divat-, kézimunka, blouzek és rövidáru üzletében.

Nyitrán Tóth Vilmos-u. 10 (Dohány nagyáruda mellett.)

168. 2-3.

!! Legolcsóbb bevásárlási forrás !!

Meglepő olcsó árak!

NAGY KARÁCSONYI VÁSÁR!

Elegáns krampuszok,

szebbnél-szebb bonbonierek, karácsonyi diszek és árúk, valódi Kugler csokoládék és cukorkák eredeti csomagolásban. Lindt és Gala Peter csokoládék, valamint különféle Dessert, Jour és teasütemények, bonbonok mindenkor legjobban beszerezhetők

a Poór-féle cukrászdában

NYITRA, Bottyán-u. 4. — GALGÓCZ, Erzsébet-u. 7.

Megrendelések vidékre is gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

171. 2-52.

Tisztelettel

K. POÓR M.

Meglepő olcsó árak!

!! Legolcsóbb bevásárlási forrás !!

Figyelmeztetés!

nyitrai népbank. Ha pedig a befizető bármikor elhal törvényes örökösei, vagy az általa kijelölt kedvezményezett, 1000 koronát kap a haláleset igazolása után 30 napon belül. A jegyezhető legesekevényebb befizetés hetenkint 1 korona a legnagyobb hetenkint 50 korona. — E befizetések alapján az intézet kölcsönöket is folyósít. — Részletes felvilágosítások az intézetben kaphatók.

Üzlet szerzők kerestetnek!

Nyitrai Népbank r.-társaság.

BUTOROK

a legolcsóbban kaphatók csak

VAJDA J.

butorkereskedőnél

NYITRA, PÁRUTCA 22 SZ.

50 hálószoba, 40 ebédlő, 15-20 salon berendezés.

Uri szobák és vendég-szobák mindennemű styl- és minőségben állandóan raktáron vannak.

Száraz anyagból, kitünő iparosok által készített mahagoni-, palisander-, köris-, cseresznye-, dió-, tölgy és szillfa

BUTORAIM

legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, jó izléssel készülnek.

Mindennemű réz-, nikkell- és vasbutor. — Veranda- és kerti-butorok.

Iroda-, előszoba- és konyhaberendezések.

Saját kárpitos-műhelyem, ahol legmodernebb kárpitos és díszítési munkák szakszerűen s izléselesen készülnek.

Mint hogy t. vevőimnek jó árút, nagy választékot a legjutányosabb árak mellett nyújtok, tisztelettel kérem a n. é. butorvásárló közönséget, hogy b. rendeléseivel hozzám fordulni sziveskedjék.

VAJDA J. butorkereskedő.

22. 22-24

KRAMMER ADOLF ÉS FIAI CÉG

HID-UTCA 16. SZ. NYITRÁN TÓTH VILMOS-U. 39

Ajánlja legjobb minőségű

hordó- és palacksőreit

valamint dúsan felszerelt

épület-, tűzifa- és kőszén-raktárát.

162. 3-26.

Hirdetések a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ számára igen jutányos áron felvétetnek Nyitrán, Huszár István úr könyvkereskedésében, ahol a lapra is elő lehet fizetni.

Az 1896-iki ezredéves, az 1897-iki és az 1900-iki párisi világiállításon kitüntetve.

Ajánlok téli finom vajkörtét, érik november és decemberben 5 kilós pósta kosárban

gondosan csomagolva K. 2.60 fillér árban az itteni postán feladva. — Tavalyi és ideai termésű zabori boromat megvételre ajánlom. Szíves megkeresésekre előnyös ajánlattal szolgálhatok.

PECSÉDE szőlőbirtokos és fűszerkereskedő NYITRA.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász
Nyitrán, Tóth Vilmos-utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű e szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufrukat, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj- és szakálfestést, ugyszintén tyúkszemvágást jutányos áron. 129. 12—52.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Nagy választék hajháló, hajbetét és kész hajfonatokban.

Szolid és pontos kiszolgálás!

2/1909. szám.

Hirdetmény.

Nagytapolcsány község telekkönyvi betéteinek szerkesztésére kirendelt bizottság közhírré teszi, hogy az 1886: XXIX., 1889: XXXVIII., és az 1891: XVI. törvényekben előírt helyszíni eljárás végett és pedig egyelőre csupán az azonosító 1909. december hó 10-ik napján az azonosítás befejezte után pedig a bizottság a községben megjelenend.

Ennélfogva felszólítanak:

1) mindazok, akik a tjkönyvben előforduló bejegyzésre nézve okadolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt, a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2) mindazok, akik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog tkvi bekebelezését a kitűzött határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézendő szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek az átírássra az 1886: XXIX. t.-c. 15—18. és az 1889: XXXVIII. t.-c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, vagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkvi tulajdonos, az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elismerje és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyt nyilvánítsa, mert különben jogait ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illetékengedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt megjelenjenek, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

Kelt Nagytapolcsányban, 1909. november hó 20-án.

Dr. Halaktovics Jenő kir. betétszerkesztő bíró helyett:

Molnár Miksa,
betétszerkesztő.

Váray,
kir. járásbíró.

170. 2—3.

Himző-munkákra kiválóan alkalmas

Pfaff-varrógépeit

ajánlja **SZLÁVIK KONSTANTIN**
Nyitra, Plébánia-utca 4. szám.

A Pfaff-varrógépek — eltérőleg egyéb gyártmányoktól — acél alkatrészekből állanak az utolsó esavarrig.

Erős anyagok feldolgozására, mint ipari gépek első helyen állanak. Tartósságuknál fogva hosszú időre szóló írásbeli jóátállást biztosítok.

Javitásokat elfogadok.
Arjegyzzék ingyen.

Kiváló tisztelettel
Szlávik Konstantin,
mechanikus, optikus.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

2. 49—52.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, úgymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkákat, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

1. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.